Európai Parlament
2014-2019

Plenárisülés-dokumentum

B8-0153/2016

27.1.2016

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a jemeni humanitárius helyzetről
(2016/2515(RSP))

Marietje Schaake, Petras Auštrevičius, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Ilhan Kyuchyuk, Javier Nart, Norica Nicolai, Urmas Paet, Jozo Radoš, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans
az ALDE képviselőcsoport nevében

B8-0153/2016

Az Európai Parlament állásfoglalása a jemeni humanitárius helyzetről (2016/2515(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Jemenről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a jemeni helyzetről szóló 2015. július 9-i állásfoglalására[1],

– tekintettel Federica Mogherini, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) és Hrisztosz Sztilianidesz, humanitárius segítségnyújtásért és válságkezelésért felelős biztos 2016. január 10-i közös nyilatkozatára az Orvosok Határok Nélkül (MSF) egyik jemeni egészségügyi központja ellen elkövetett támadásról,

– tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) szóvivőjének 2015. december 15-i nyilatkozatára a Jemenről szóló, az ENSZ égisze alatt zajló megbeszélések újrakezdéséről, valamint Federica Mogherini, alelnök/főképviselő és Hrisztosz Sztilianidesz, humanitárius segítségnyújtásért és válságkezelésért felelős biztos 2015. október 2-i közös nyilatkozatára a jemeni helyzetről,

– tekintettel a Külügyek Tanácsa Jemenről szóló következtetéseire, különösen a 2015. április 20-i következtetésekre,

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának Jemenre vonatkozó határozataira, különösen a 2216. (2015), 2201. (2015) és 2140. (2014) számú határozatára,

– tekintettel az ENSZ főtitkárának szóvivője Jemenről szóló, 2016. január 10-i és 2016. január 8-i nyilatkozatára,

– tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel a Jemenben a Szaúd-Arábia által vezetett katonai beavatkozás – melynek során kazettás bombákat is használtak – következtében kialakult drámai humanitárius helyzet, valamint az ország lakosságát érintő jelenlegi politikai, biztonsági, gazdasági és humanitárius kihívások súlyos következményekkel járnak a régióra nézve, és komoly veszélyt jelentenek a nemzetközi békére és biztonságra; mivel a jelenlegi katonai konfliktus eszkalálódásának elsődleges áldozata a már amúgy is sanyarú körülmények között élő jemeni polgári lakosság;

B. mivel az ENSZ emberi jogi főbiztosának szóvivője szerint a 2015. március végén indított, szaúdi vezetésű beavatkozás kezdete óta a civil áldozatok száma elérte a 8 119-et – 2 795-en meghaltak és 5 324-en megsebesültek; mivel több száz gyermek és nő van az áldozatok között; mivel a különböző milíciák közötti folyamatos harc, a bombázások, valamint az alapvető szolgáltatások akadozása riasztó méreteket öltő humanitárius következményekkel jár a civil lakosságra nézve;

[1] Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0270.

C. mivel az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala (OCHA) szerint a konfliktus következtében több mint 2,51 millió jemeni kényszerült az országon belül otthonát elhagyni; mivel 21,1 millió ember, azaz a lakosság 80%-a valamilyen humanitárius védelemre vagy támogatásra szorul; mivel több mint 2,2 millió gyermek szenved a rosszul tápláltságtól vagy van kitéve annak veszélyének, és jelenleg mintegy 14,4 millió ember szenved az élelmezésbiztonság hiányától;

D. mivel a légitámadások több beszámoló szerint polgári célpontokat – többek között kórházakat, iskolákat, piacokat, gabonaraktárakat, kikötőket, és egy, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára létesített tábort – is sújtottak, és súlyos károkat okoztak a segélyek célba juttatásához szükséges alapvető infrastruktúrában, valamint az országban súlyos élelmiszer- és üzemanyaghiányhoz vezettek; mivel 2016. január 10-én bombatámadás ért egy, az Orvosok Határok Nélkül (MSF) által támogatott észak-jemeni kórházat, melynek során legalább öt ember meghalt, egy tucat megsérült – többek között az MSF munkatársai –, és súlyos károk keletkeztek az orvosi létesítményekben; mivel ez a legújabb esete az egészségügyi létesítmények elleni sorozatos támadásoknak;

E. mivel tengeri blokád hátráltatja, hogy az élelmiszerre, vízre és egészségügyi felszerelésekre sürgősen rászoruló polgári lakosság hozzájusson a számára létfontosságú humanitárius segélyhez; mivel ENSZ-források szerint a válság előtti behozatal mennyiségének csak 15%-a jut be az országba, miközben az ország élelmiszer-ellátásának 90%-át csak importból tudja biztosítani; mivel az Élelmezési Világprogram osztályozása szerint Jemen 22 tartománya közül 10 „vészhelyzeti” szinten van az élelmezésbiztonság tekintetében, egy lépésre az „éhínségtől”;

F. mivel a benzint, dízelüzemanyagot és fűtőolajat szállító tartályhajókat is rendszeresen megállítja a tengeri blokád, ami megbénítja az ország villamosenergia-ellátását és kórházak és iskolák tömeges bezárását kényszeríti ki; mivel a legsürgetőbb probléma az, hogy a blokád leállította a vízszivattyúk működését;

G. mivel az Oxfam szerint a harcok és az embargó 2015 márciusa óta 3 millió jemenit zár el a tisztavíz-ellátástól, aminek következtében összesen 16 millió ember – a lakosság közel kétharmada – nem jut ivóvízhez és megfelelő higiénés körülményekhez, és ez súlyos következményekkel jár a betegségek – többek között a kolera és a dengue-láz – terjedését illetően;

H. mivel a Save the Children szervezet szerint a harcok, illetve az üzemanyaghiány az ország 22 kormányzósága közül legalább 18-ban a kórházak bezárásához vezetett, vagy súlyosan érinti azok működését; mivel bezártak 153 egészségügyi központot, amelyek korábban több mint 450 000 veszélyeztetett gyermek táplálkozásáról gondoskodtak, továbbá 158 járóbeteg-ellátást nyújtó intézményt, amelyek közel félmillió öt év alatti gyermeknek biztosítottak alapvető egészségügyi ellátást;

I. mivel az UNICEF szerint a jemeni konfliktus súlyos hatással van a gyermekek oktatáshoz való hozzáférésére is, hiszen közel 2 millió gyermek számára nem biztosított az oktatás, mivel 3 584 iskola – vagyis minden negyedik – bezárt; mivel ezek közül 860 iskola megrongálódott vagy lakóhelyüket elhagyni kényszerültek befogadását szolgálja;

J. mivel az egész országra érvényes tűzszünetet hirdettek ki 2015. december 15-én,

amelyet azonban azóta széles körben megsértettek, és mivel a háborúban álló felek által 2015. december közepén, Svájcban tartott béketárgyalások nem hoztak áttörést a konfliktus lezárásának irányában; mivel az Iszmail Uld Sejk Ahmed, az ENSZ jemeni különmegbízottjának védnöksége alatt az ENSZ által vezetett béketárgyalások 2016. január 14-re tervezett újraindítását ideiglenesen elhalasztották a folytatódó erőszak miatt;

K. mivel a tűzszünet fenntartása a megfelelő válaszlépés annak érdekében, hogy elkerülhetők legyenek a további polgári áldozatok és a kritikus fontosságú civil infrastruktúra elpusztítása; mivel ez annak a lehetőségét is megteremti, hogy teljes mértékben hozzáférhető legyen a sürgősségi segély a jemeni lakosság példa nélküli szükséghelyzetének kezelése érdekében;

L. mivel 2015 áprilisában Szaúd-Arábia ígéretet tett arra, hogy teljes mértékben finanszírozni fog egy Jemen számára nyújtandó, 274 millió dolláros sürgősségi ENSZ humanitárius alapot, de eddig még nem utaltak pénzt az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala számára; mivel 2015 júniusában az ENSZ felhívást tett közzé, amelyben 1,6 milliárd dolláros támogatást kért, hogy segítséget tudjon nyújtani 11,7 millió embernek, azonban 2015. november 18-ig a teljes szükséges összegnek csak 43%-át kapta meg;

M. mivel 2015-ben az Európai Unió 12 millió euró összegű további humanitárius segélyt biztosított a jemeni válság kezelésére, valamint a válság hatásainak enyhítése céljából az Afrika szarva térségben; mivel az Unió legfeljebb 2 millió eurót rendelkezésre bocsát az ENSZ ellenőrző és felügyeleti mechanizmusának (UNVIM) létrehozásához, amely a Jemenbe irányuló kereskedelmi rakományok átvizsgálását biztosítja majd, lehetővé téve a kereskedelmi cikkek és a humanitárius segély Jemenbe történő zavartalan áramlását;

1. súlyos aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a humanitárius helyzet riasztó mértékben romlik Jemenben, széles körben jellemző az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és a súlyos mértékű rosszul tápláltság, megkülönböztetés nélküli támadásokat indítanak a polgári lakosság, valamint az egészségügyi és a segélyszervezeti dolgozók ellen, továbbá lerombolnak polgári és orvosi infrastruktúrákat a légitámadások, földi harcok és bombázások fokozódása következtében, annak ellenére, hogy többször is felszólították a feleket arra, hogy újból vessenek véget az összecsapásoknak; megerősíti, hogy továbbra is elkötelezett Jemen és a jemeni nép támogatása mellett;

2. hangsúlyozza, hogy az ENSZ vezetése alatt összehangolt humanitárius fellépésre van szükség, és arra sürget minden országot, hogy vegyen részt a humanitárius szükségletek kielégítésében; sürgeti valamennyi felet, hogy a válság által sújtott polgári lakosság sürgős szükségleteinek kielégítése érdekében a pártatlanság, a semlegesség és a függetlenség elvével összhangban tegyék lehetővé a sürgősen szükséges élelmiszerek, gyógyszerek, üzemanyagok és egyéb szükséges segély bejutását és célba juttatását az ENSZ és a nemzetközi humanitárius szervezetek csatornáin keresztül; emlékeztet arra, hogy emiatt alapvető fontosságú, hogy tovább könnyítsék Jemen kereskedelmi hajókkal való elérhetőségét;

3. felszólítja a konfliktusban érintett valamennyi felet, hogy tegyék lehetővé a humanitárius szakemberek és a segélyszállítmányok korlátozás nélküli és zavartalan eljutását a jemeni lakossághoz, amelynek égető szüksége van az létfontosságú

segítségre, és ezért humanitárius célú fegyvernyugvásra szólít fel, hogy az életmentő segítség sürgősen célba juthasson a jemeni néphez;

4. ismételten felszólítja az összes felet, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi humanitárius jogot és a nemzetközi emberi jogi normákat, biztosítsák a polgári lakosság védelmét, és közvetlenül ne vegyenek célba polgári infrastruktúrát, különösen egészségügyi létesítményeket és vízműveket, továbbá ne használjanak katonai célokra polgári épületeket;

5. emlékezteti valamennyi felet arra, hogy a kórházakat és az orvosi személyzetet kifejezetten védi a nemzetközi humanitárius jog, és hogy a polgári személyek, valamint a civil infrastruktúra ellen irányuló szándékos támadások háborús bűncselekménynek minősülnek; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy javítsák a segélyszervezeti dolgozók biztonságát annak érdekében, hogy hatékonyabban reagálhassanak támadások esetén; felhív a nemzetközi emberi jogi normák és a nemzetközi humanitárius jog valamennyi feltételezett megsértésének pártatlan és független kivizsgálására, többek között a legutóbbi, a humanitárius infrastruktúra és személyzet elleni támadások kivizsgálására; felszólítja az alelnököt/főképviselőt, hogy kezdeményezze Szaúd-Arábiával szemben európai fegyverembargó bevezetését, tekintettel a vonatkozó állítások súlyosságára, valamint arra, hogy a fegyverek folyamatos értékesítése megfelel a 2008. december 8-i 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont második, negyedik és hatodik kritériumának;

6. felszólítja az Európai Uniót és tagállamait, hogy a 2016-os finanszírozási igények fedezése érdekében fokozzák a jemeni humanitárius reagálási terv pénzügyi támogatását; felszólítja az Uniót, hogy gyakoroljon nyomást az összes adományozóra, hogy teljesítsék ígéreteiket, és minél rövidebb időn belül teljesítsék az általuk vállaltakat;

7. felhívja az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy sürgősen szerezzenek támogatást az ENSZ-en belül egy nemzetközi tervhez Jemen vízellátásának biztosítása érdekében, ami alapvető fontosságúnak bizonyulhat a lehetséges békefolyamat sikeres lezárása szempontjából, javítva a lakosság kilátásait arra, hogy fejlessze a mezőgazdaságot, gondoskodjon saját élelmezéséről és újjáépítse az országot;

8. hangsúlyozza, hogy a konfliktust csakis politikai, inkluzív és tárgyalásos úton lehet megoldani; sürgeti valamennyi felet, hogy a lehető leghamarabb, jóhiszeműen vegyen részt az ENSZ által vezetett béketárgyalások legújabb fordulójában; támogatja az ENSZ különmegbízottjának, Iszmail Uld Sejk Ahmednek arra irányuló szakadatlan erőfeszítését, hogy az ENSZ égisze alatt folytassanak Jemenről béketárgyalásokat, összhangban az Öböl-menti Együttműködési Tanács kezdeményezésével, a nemzeti párbeszédre irányuló konferencia eredményeivel, valamint az ENSZ Biztonsági Tanácsa vonatkozó határozataival, különösen a 2140. és 2216. sz. határozattal;

9. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az Öböl-menti Együttműködési Tanács főtitkárának, az Arab Államok Ligája főtitkárának, valamint Jemen kormányának.